

ถอดบทเรียนการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

สินค้าเกษตรสับปะรด อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

๒๕ เมษายน ๒๕๖๐

ณ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ตำบลบุญนาควัฒนา อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

โดย

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ ๖ จังหวัดเชียงใหม่

กรมส่งเสริมการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถอดบทเรียนการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรสับปะรด
อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (สับปะรด)

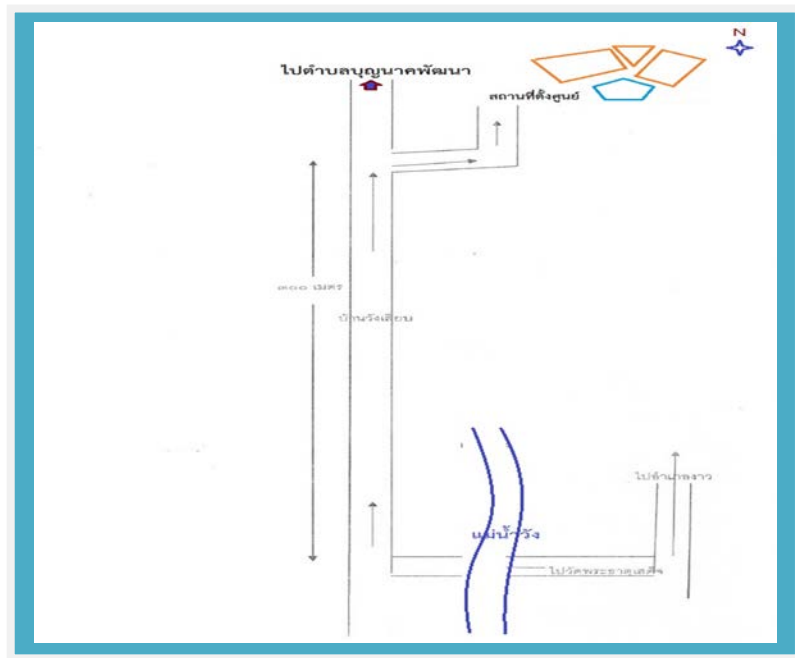
สินค้าหลัก : สับปะรด

พื้นที่เป้าหมาย : พื้นที่ปลูกสับปะรดในตำบลบ้านเสด็จ และตำบลบุญนาควัฒนา อำเภอเมือง
จังหวัดลำปาง

พิกัด : Latitude X 563821

Longitude Y 2034820

แผนที่:

ภาพที่ 1 แผนที่ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (สับปะรด)

เกษตรกรต้นแบบ

ชื่อเกษตรกรต้นแบบเจ้าของแปลงเรียนรู้ : นาย กฤษณะ สิทธิหาญ

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ 135 หมู่ 7 บ้านห้วยน้ำเค็ม ต.บ้านเสด็จ อ. เมืองลำปาง จ.ลำปาง

เบอร์โทรศัพท์ : 084-0429847

สถานการณ์ในพื้นที่

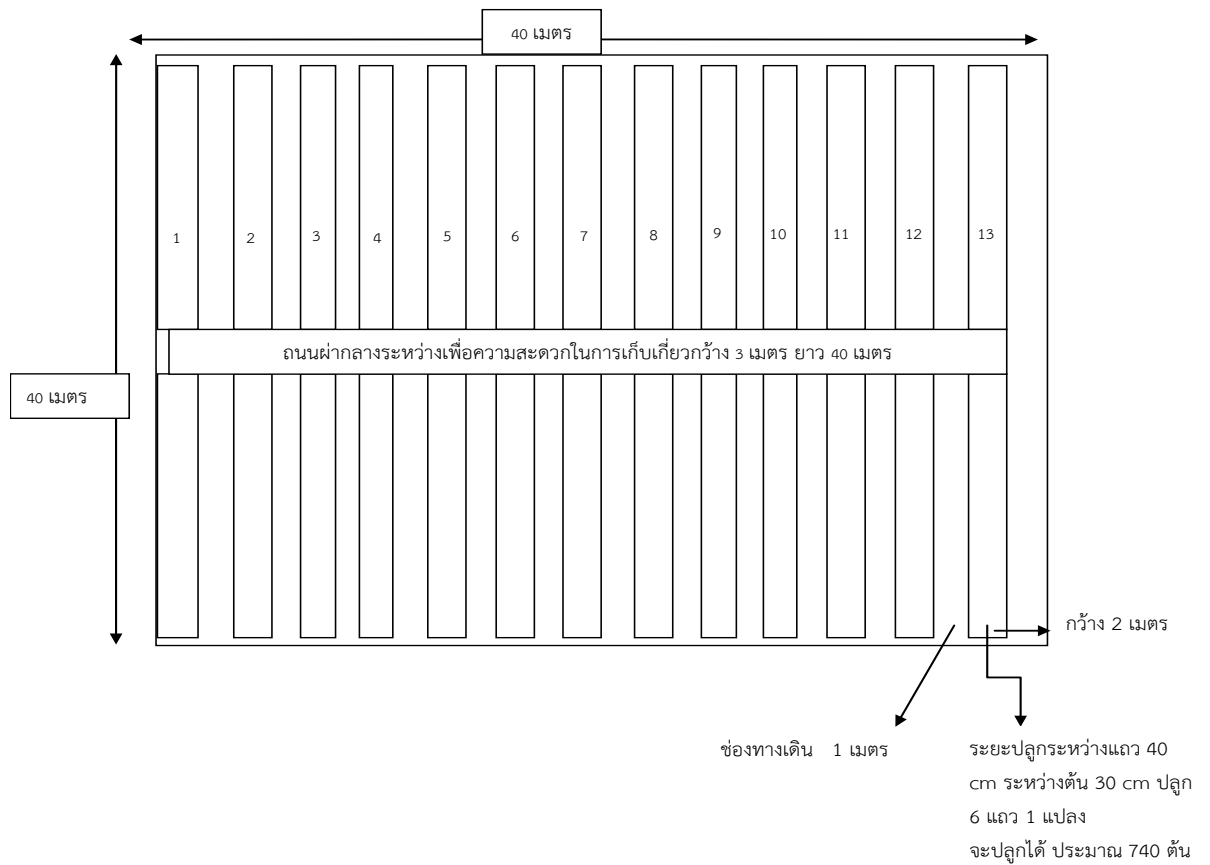
สับปะรดเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของตำบลบ้านเสด็จ มีพื้นที่ปลูกประมาณ 18,000 ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่ไม่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกสับปะรด แต่เกษตรกรมีความเคยชินและมีความชำนาญเพราะปลูกมานานแล้ว ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ดอน และเขาไม่มีแหล่งน้ำชลประทาน ต้องอาศัยน้ำฝน ซึ่งได้มีการวางแผนการพัฒนาโดยเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสับปะรด ให้ได้คุณภาพตามมาตรฐาน GAP และเน้นการกระจายผลผลิตออกสู่ตลาดตลอดทั้งปี โดยเฉพาะตลาดบริโภคผลสด

องค์ความรู้ภายใน ศพก.

ฐานเรียนรู้ที่ 1 การปรับเปลี่ยนวิธีการปลูก

ในอดีตการปลูกสับปะรดจากแบบเดิมที่ปลูกแบบแถวเดี่ยว แถวคู่ แถวสี่ จะมีระยะห่างระหว่างต้นมากทำให้มีวัชพืช การเว้นระยะทางเดินแคบ เมื่อเก็บสับปะรดรุ่นแรกช่องว่างระหว่างแปลงจะแคบลงทำให้เกิดความยุ่งยากต่อการจัดการส่งผลให้ต้องทำการรื้อแปลงแล้วเริ่มต้นปลูกใหม่ ซึ่งทางเกษตรกรต้นแบบได้คิดค้นและทดลองเพื่อหาระยะห่างแปลงที่เหมาะสม ซึ่งพบว่าการปลูกแบบระยะชิด 1 แปลง มี 6 แถว เว้นช่องทางเดิน 1 เมตร จะทำให้ลด

การเกิดวัชพืช เว้นระยะทางเดินกว้างขึ้น ทำให้ง่ายต่อการใช้เครื่องจักรกลเข้าไปกำจัดวัชพืช และง่ายต่อการนำรถเข็นเข้าไปเก็บผลผลิต ลดต้นทุนการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช และค่าแรงคนงานเก็บผลผลิต แผนผังการปลูกระยะชิด 6 แถว ในพื้นที่ 1 ไร่ สามารถปลูกได้ 9,620 ต้น

ภาพที่ 2 ลักษณะแปลงสับปรด

ภาพที่ 3 แปลงเปรียบเทียบระยะห่างระหว่างแปลง

ฐานเรียนรู้ที่ 2 การเตรียมดินและการปลูก

การเตรียมดิน จะทำการไถกลบ 2-3 รอบ สังเกตถ้าหญ้า/วัชพืชขึ้น แสดงว่าดินดี ที่ตรงไหนหญ้า/วัชพืชไม่ขึ้น แสดงว่าดินไม่ดีต้องเติมปุ๋ย/ธาตุอาหาร เพื่อปรับปรุงดินให้สมบูรณ์จากนั้นก็ตีแปลง ขนาด 2 เมตร เว้นระยะระหว่างแปลงเป็นทางเดิน 100 ซม. (ใช้แผ่นโพลีเอทิลีนเก่าปูทางเดินจะช่วยคลุมวัชพืชได้เป็นอย่างดี) และคลุมแปลงด้วยพลาสติกดำความหนา 70 ไมครอน เพื่อเก็บความชื้นในดินและป้องกันวัชพืชในแปลงพลาสติกสามารถใช้งานได้นานถึง 5 ปี

การปลูก แปลงละ 5 แถวระยะระหว่างแถว 40 ซม. ระยะระหว่างต้น 30 ซม. ใช้เครื่องมือที่ประยุกต์ใช้เองเจาะพลาสติกที่คลุมแปลงเป็นหลุมพร้อมกับให้น้ำแล้วนำหน่อสับปะรดลงปลูกลักษณะแบบหลังเต่า โดยใช้หน่อที่สูงปลูกแถวกลางหน่อที่ต่ำกว่าปลูกไล่ลงไปทั้ง 2 ข้างของแปลง พื้นที่ 1 ไร่ จะปลูกได้ 15 แถวๆ ละ 665 ต้น รวมทั้งหมดปลูกได้ 9,975 ต้น/ไร่ การปลูกแบบนี้จะตั้งตัวได้เร็วเพราะได้น้ำตั้งแต่ปลูกและได้รับแสงแดดสม่ำเสมอทั่วแปลงทุกต้นทำให้สับปะรดเจริญเติบโตรวดเร็วและต่อเนื่องเพราะระบบสังเคราะห์แสงเพื่อปรุงอาหารของพืชมีประสิทธิภาพสูงเมื่อปลูกแบบนี้ไปแล้ว 6 เดือน สามารถใช้สารแคลเซียมคาร์ไบด์กระตุ้นการออกดอกได้และอีก 6 เดือน สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตจำหน่าย จากหลักการนี้เมื่อนำมาวางแผนการผลิตทยอยปลูกแถวเว้นแถว หรือแปลงเว้นแปลงก็สามารถกระจายผลผลิตให้ออกตลอดทั้งปีหรือทำสับปะรดนอกฤดูได้ แต่ต้องมีแหล่งน้ำที่เพียงพอ

ภาพที่ 4 การปลูกสับปะรด

ฐานเรียนรู้ที่ 3 การลดต้นทุน

สับปะรดเป็นพืชที่มีต้นทุนการผลิตสูง จากการใช้ปุ๋ยและสารเคมีกำจัดวัชพืชสูง ซึ่งจากประสบการณ์ของเกษตรกรต้นแบบ การลดการใช้สารเคมีเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการลดต้นทุน ซึ่งสวนของเกษตรกรต้นแบบ ได้แบ่งพื้นที่ 40 ไร่ ออกไปสองส่วน ส่วนละ 20 ไร่ โดยเลิกใช้สารเคมีในพื้นที่ 20 ไร่ ส่วนแรกกำจัดวัชพืชโดยใช้เครื่องมือที่ดัดแปลงขึ้น เช่น เครื่องตัดหญ้าล้อเข็น เคียวดึงหญ้า อีกทั้งยังปลูกสับปะรดแบบใหม่ คือ แบบคลุมพลาสติก ซึ่งช่วยควบคุมความชื้นในดิน ป้องกันวัชพืช การไม่ใช้สารเคมีทำให้สับปะรดไม่ชะงักการเจริญเติบโต พ่นปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพเป็นระยะ พบว่าสับปะรดเติบโตสมบูรณ์เร็วกว่าแบบเดิมที่ใช้สารเคมีซึ่งปกติจะให้ผลผลิต 8-12 เดือน แต่แบบคลุมพลาสติก สามารถบังคับออกดอกภายใน 6 เดือน เป็นการปลูกแบบประณีต ปลอดภัยต่อผู้บริโภค

ภาพที่ 5 การใช้เครื่องมือในการกำจัดวัชพืช

ฐานเรียนรู้ที่ 4 การเพิ่มคุณภาพสับปะรดจากทำปุ๋ยหมักนมสด

การผลิตปุ๋ยน้ำหมักได้รับองค์ความรู้จากพัฒนาที่ดินจังหวัดลำปาง โดยใช้เนื้อสับปะรดกากน้ำตาล นมสด ผสมสารเร่งพด 1 แยกหมักทีละชนิดทีละถัง เวลานานามาใช้จะผสมรวมกัน อัตราส่วน 1:1:1 ใช้พ่นสับปะรดและพืชผักทุกชนิดที่สวนแทนการใช้ปุ๋ยเคมี ผลที่ได้รับคือ ลดต้นทุน มีพืชผักที่ปลอดภัยไว้บริโภค

ภาพที่ 6 การทำน้ำหมักแบบแยกถัง

ฐานเรียนรู้ที่ 5 การดูแลรักษาและทำคุณภาพ

การดูแลรักษาและทำคุณภาพระบบให้น้ำจะใช้สปริงเกอร์พร้อมกับปุ๋ยน้ำหมักนมสดที่ผสมกับเนื้อสับปะรดทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายเวลาและแรงงานในระยะที่ติดผลได้ประมาณ 2 เดือน จะใช้แผ่นโวนิล ขนาด 12X12 นิ้วเจาะรูตรงกลางสวมใส่เป็นหมวกให้สับปะรด โดยให้จุกโวนิลรับแสงแดด เพื่อสังเคราะห์แสงเพิ่มธาตุอาหารบำรุงผลให้มีความหวานหอมนุ่มลิ้นตลอดทั้งลูกและทำให้ผิวสวยงามตาแต่ทุกตา ผลโตสม่ำเสมอ ตรงกับความต้องการของตลาดและผู้บริโภคที่น้ำหนักขนาด 1-1.5 กิโลกรัม/ผลและที่สำคัญสามารถเก็บไว้ได้นานเกือบ 1 เดือน วิธีการนี้จะแตกต่างจากเกษตรกรทั่วไปที่นิยมรวบใบมัดท่อนผลสับปะรดทำให้ความหวานไม่สม่ำเสมอทั้งลูกเพราะระบบการสังเคราะห์แสงไม่ทั่วถึง ประกอบกับการตัดแปลงลื้อขึ้นเก็บผลผลิตแทนการจ้างแรงงานแบกสับปะรดออกจากสวน ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนและเพิ่มคุณภาพผลผลิตได้

ภาพที่ 7 การดูแลรักษาและทำคุณภาพ

ฐานเรียนรู้ที่ 6 การตลาด

การตลาด ราคาผลผลิตที่จำหน่ายเฉลี่ยลูกละ 25 บาท จำหน่ายโดยตรงที่สวนและร้านค้าของตนเองทั้งปลีกและส่งทางห้างสรรพสินค้าและตลาดออนไลน์ อีกทั้งได้มีการแปรรูปเป็นไอศกรีมสับปะรด สับปะรดกวน น้ำสับปะรด ข้าวแต่น้ำสับปะรดด้วย

ภาพที่ 8 ตลาดสับปะรด

สรุปจุดเด่น/จุดด้อยการปลูกสับปะรดตามแบบเกษตรกรต้นแบบกับเกษตรกรทั่วไป

การปลูกสับปะรด	เกษตรกรทั่วไป	เกษตรกรต้นแบบ
ต้นทุน	6.16 บาท/ก.ก.	2.49 บาท/ก.ก.
จำนวนต้น	5,280 ต้น/ไร่	10,374 ต้น/ไร่
การเก็บผลผลิต/การปลูก 1 ครั้ง	3 ครั้ง	5 ครั้ง
ระบบการผลิต	GAP	อินทรีย์
การใช้ปุ๋ย	ปุ๋ยเคมี	ปุ๋ยชีวภาพ
ค่าแรงงาน	7,200 บาท/ไร่	6,600 บาท/ไร่
ระยะเวลาเก็บเกี่ยว	18 – 24 เดือน	8 เดือน
ผลผลิตออกสู่ตลาด	1 – 2 ปี ต่อ 1 ครั้ง	ตลอดทั้งปี
น้ำหนักผลผลิต	1 – 1.5 กก./ผล	0.8 – 1.2 กก./ผล
ปริมาณผลผลิต	7.6 ต้น/ไร่	9.3 ต้น/ไร่
ระยะเวลาหลังเก็บผลผลิต	7 วัน	15 วัน
การเก็บผลผลิต	1 ครั้ง/ปี	2-5 ครั้ง/ปี
สีผิว	ไม่สวย	สวย
รสชาติ	ไม่หวานทั้งผล	หวาน อร่อยทั้งผล

สรุปจุดเด่น/จุดด้อยการปลูกสับปะรดตามแบบเกษตรกรต้นแบบกับเกษตรกรทั่วไป

การปลูกสับปะรด	เกษตรกรทั่วไป	เกษตรกรต้นแบบ
ขนาดผล	ไม่สม่ำเสมอ	สม่ำเสมอ
ผลตอบแทน	40,000 – 50,000 บาท/ไร่	100,000 – 150,000 บาท/ไร่
ราคา	4 – 7 บาท/กก. (เปลือก 10 – 20 บาท/ผล)	10 – 15 บาท/กก. (เปลือก 20 – 30 บาท/ผล)
ตลาด	ตลาดโรงงาน/พ่อค้าคนกลาง	ตลาดบน/ตลาดออนไลน์/ โรงงาน

ที่มา : ว่าที่ ร.ต. สมสวย ปัญญาสิทธิ์ ผอ.สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 6 เชียงใหม่

นวัตกรรมเครื่องจักรกลในการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต

จุดเด่น คือ เกษตรกรต้นแบบมีองค์ความรู้ด้านงานช่าง สามารถคิดค้น ประยุกต์ และดัดแปลงเครื่องมือด้านการเกษตรที่มีความเหมาะสมกับการใช้งานในแปลงเกษตร เพื่อทดแทนแรงงานคน ซึ่งเป็นต้นทุนหลักในการทำเกษตร

เครื่องมือต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นเหมาะสมกับการลดต้นทุนด้านการจ้างแรงงานในแปลงเกษตร เนื่องจากเครื่องมือเหล่านี้เกษตรกรคนเดียวสามารถใช้งานได้ และสร้างงานได้มากกว่าการใช้แรงงานคนด้วยเครื่องมือเดิม ๆ เช่น เครื่องเจาะพลาสติกคลุมแปลงด้วยขดลวดไฟฟ้าแทนการตัดด้วยกรรไกร เครื่องเจาะหลุมปลูกด้วยระบบแรงดันน้ำแทนการขุดด้วยจอบ เป็นต้น

ภาพที่ 9 นวัตกรรมเครื่องจักรกลในการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต

1. เครื่องเจาะพลาสติกคลุมแปลง

เป็นเครื่องมือที่ออกแบบมาเพื่อช่วยในการเจาะพลาสติกคลุมแปลงสำหรับปลูกสับปะรด ซึ่งมีด้ามจับเป็นท่อพีวีซี ขนาด 1 นิ้ว ยาว 1 เมตร บริเวณปลายท่อต่อขดลวดทำเป็นวงกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 7-8 เซนติเมตร เชื่อมต่อกับสายไฟตามท่อพีวีซี โดยใช้แบตเตอรี่เป็นแหล่งให้ความร้อน มีวิธีการใช้งานเปิดสวิตซ์ไฟ ที่ปลายด้ามจับฝั่งตรงข้ามกับขดลวด รอจนกว่าขดลวดเป็นสีแดง แล้วเจาะลงบนพลาสติกคลุมแปลงตามระยะปลูกที่กำหนดไว้ (ระหว่างต้น 40 ซม. x ระหว่างแถว 40 ซม.) โดยประมาณด้วยสายตา สามารถทำงานด้วยตัวคนเดียวได้ สะดวกรวดเร็ว ได้ขนาดหลุมปลูกที่เท่ากันทุกหลุม พอดีกับหน่อพันธุ์สับปะรด ไม่กว้างจนเกินไป

ภาพที่ 10 เครื่องเจาะพลาสติกคลุมแปลง

2. เครื่องเจาะหลุมปลูกด้วยระบบแรงดันน้ำ

เป็นเครื่องมือที่ออกแบบมาเพื่อช่วยในการเจาะหลุมปลูกสับปะรด เป็นรูปตัว T ที่ด้ามยาว 1 เมตร ปลายด้ามต่อด้วยแท่งเหล็กแหลม 3 ง่าม เพื่อขุดเจาะหลุมปลูก มีสายน้ำแรงดันสูงต่อเข้ากับปลายด้ามจับ เชื่อมต่อกับหม้อแบตเตอรี่เพื่อสูบน้ำลงในหลุมที่เจาะเพื่อให้ดินเปียกชื้นง่ายต่อการขุดเจาะ และทำให้หน่อพันธุ์สับปะรดตั้งตัวได้เร็ว เนื่องจากได้รับน้ำทันทีที่ปลูก โดยไม่ต้องเสียเวลาในการให้น้ำหลังปลูก

3. เครื่องกว่นปุ๋ย-ยา อัตโนมัติ

เป็นเครื่องพ่นสารเคมีทั่วไป ที่ออกแบบต่อเติมเพิ่มท่อสำหรับปล่อยน้ำออกเวลาหยุดฉีดพ่นปุ๋ย-ยา ในขณะที่ปั๊มยังทำงานอยู่ ซึ่งน้ำที่อยู่ในสายพ่นยาจะย้อนกลับและไหลออกมาตามท่อที่ต่อเติม ซึ่งท่อนี้จะต่อเข้ามาในถังผสมปุ๋ย-ยา เวลาน้ำย้อนกลับมาในถังผสมปุ๋ย-ยา จะทำหน้าที่กว่นปุ๋ย-ยา ที่ตกตะกอนกันถัง ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว ถ้าไม่มีท่อนี้จะต้องมีแรงงาน 1 คนคอยกว่นอยู่ที่ถังผสมปุ๋ย-ยา เพื่อไม่ให้ปุ๋ย-ยา ตกตะกอนในขณะที่พ่นยา และท่อนี้จะลดแรงดันน้ำที่อยู่ในสายพ่นยา ซึ่งถ้าไม่มีท่อนี้ เวลาหยุดพ่นยาจะทำให้สายพ่นยาแตกได้ เนื่องแรงดันในสายมาก นอกจากนี้ยังมีการออกแบบเครื่องมือเก็บสายพ่นยาซึ่งใช้มือหมุนให้สายพ่นยาเก็บเป็นม้วนได้ง่ายและรวดเร็ว

ภาพที่ 11 เครื่องกว่นปุ๋ย-ยา อัตโนมัติ

4. แท่นเครื่อง แบบแยกส่วนประกอบอเนกประสงค์

เป็นแท่นวางเครื่องสูบน้ำ/ เครื่องพ่นยา/ เครื่องปั่นไฟ ที่สามารถถอดประกอบได้ด้วยมือ โดยไม่ต้องใช้เครื่องมือช่วยในถอดประกอบ สามารถถอดแยกส่วนประกอบออกเพื่อให้ง่ายต่อการขนย้าย และสามารถยกคนเดียวได้

ภาพที่ 12 แท่นเครื่อง แบบแยกส่วนประกอบอเนกประสงค์

5. รถเข็นเก็บเกี่ยวผลผลิต

เป็นรถเข็นเก็บเกี่ยวผลผลิตที่ออกแบบมาให้มีขนาดกะทัดรัด น้ำหนักเบา สามารถเข้าไปในแปลงเพื่อขนผลผลิตออกจากแปลงได้ง่าย มีศักยภาพในการขนผลผลิตออกจากแปลงได้ 2 ข่ง ในแต่ละครั้ง มากกว่าใช้แรงงานคนแบก 1 เท่า สามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากไม่ต้องใช้แรงในการแบกหาม แก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิต และลดต้นทุนการผลิตในด้านค่าแรงได้ 100 %

ภาพที่ 13 รถเข็นเก็บเกี่ยวผลผลิต

6. เครื่องตัดหญ้าล้อเข็นขนาดเล็ก

เป็นเครื่องตัดหญ้าสะพายหลังที่ดัดแปลงให้มีล้อสำหรับเข็นแทนการสะพายหลังเพื่อทุ่นแรง สามารถตัดหญ้าได้ทั้งในสภาพพื้นที่ลาดเอียงและพื้นที่แคบ ซึ่งไม่เหมือนกับเครื่องตัดหญ้าล้อเข็นทั่วไปที่ทำงานได้เฉพาะในสภาพพื้นที่ราบเรียบเท่านั้น และสามารถถอดเปลี่ยนหัวจากตัดหญ้ามาเป็นหัวพรวนดินได้ ซึ่งได้จดสิทธิบัตรแล้ว

ภาพที่ 14 เครื่องตัดหญ้าล้อเข็นขนาดเล็ก

7. เคียวเกี่ยวหญ้า/ถากหญ้า แบบง่าย

เคียวมีลักษณะเป็นพื้นเลื่อย และมีด้ามยาวประมาณ 1.20 เมตร เป็นเครื่องมือที่ออกแบบมาเพื่อใช้ในการกำจัดวัชพืชในแปลงสับปะรด มีขนาดเล็ก น้ำหนักเบา สามารถถากหญ้าระหว่างร่อง และเกี่ยวหญ้าบริเวณโคนต้นสับปะรดได้โดยไม่ต้องก้มให้ปวดหลังหรือโดนหนามของใบสับปะรดตำมือ

ภาพที่ 15 เคียวเกี่ยวหญ้า/ถากหญ้า แบบง่าย

8. เครื่องพ่นปุ๋ย-ยา แบตเตอรี่

เป็นเครื่องพ่นปุ๋ย-ยา ที่ใช้แบตเตอรี่ในการดูดน้ำยาแทนปั๊มแรงดันสูง พร้อมทั้งออกแบบเครื่องลากจูง ถังผสมปุ๋ย-ยาขนาดเล็ก (60 ลิตร) ที่สามารถลากจูงเข้าไปในแปลงเพื่อพ่นปุ๋ย-ยาด้วยแรงงานเพียงคนเดียวได้

ภาพที่ 16 เครื่องพ่นปุ๋ย-ยา แบตเตอรี่

9. การทำระบบน้ำในสวนอย่างง่าย

เกษตรกรต้นแบบได้ออกแบบวางระบบน้ำภายในแปลงสับปะรดด้วยระบบน้ำมินิสปริงเกอร์ ซึ่งเป็นการให้น้ำที่มีประสิทธิภาพ ต้นสับปะรดได้รับน้ำสม่ำเสมอทุกต้น ประหยัดเวลาในการให้น้ำ และออกแบบถังผสมปุ๋ย-ยา ที่สามารถปล่อยไปกับระบบน้ำมินิสปริงเกอร์ได้เลย โดยไม่ต้องจ้างแรงงานคนใส่ปุ๋ยในแปลง มีระบบตรวจวัดปริมาณน้ำในถังพักน้ำว่ามีปริมาณมากน้อยเพียงใด โดยใช้ขวดพลาสติกที่ใส่หินในขวดแล้วมัดเชือกผูกกับลูกลอยในถังพักน้ำ ทำให้สามารถสังเกตระดับน้ำในถังโดยไม่ต้องขึ้นไปดูด้านบน

ภาพที่ 17 การทำระบบน้ำในสวนอย่างง่าย

เปรียบเทียบจุดเด่น/จุดด้อย

การปลูกสับปะรด **แบบเก่า** กับ **แบบใหม่**

การปลูกสับปะรด	แบบเก่า	แบบใหม่
ต้นทุน	6.16 บาท/กก.	2.49 บาท/กก.
จำนวนต้น	5,280 ต้น/ไร่	10,374 ต้น/ไร่
การเก็บผลผลิต/การปลูก 1 ครั้ง	3 ครั้ง	5 ครั้ง
ระบบการผลิต	GAP	วิถีอินทรีย์
การใช้ปุ๋ย	ปุ๋ยเคมี	ปุ๋ยชีวภาพ
ค่าแรงงาน	7,200 บาท/ไร่	6,600 บาท/ไร่
ระยะเวลาเก็บเกี่ยว	18 – 24 เดือน	8 เดือน
ผลผลิตออกสู่ตลาด	1 – 2 ปี ต่อ 1 ครั้ง	ตลอดทั้งปี
น้ำหนักผลผลิต	1 – 1.5 กก./ผล	0.8 – 1.2 กก./ผล
ปริมาณผลผลิต	7.6 ต้น/ไร่	9.3 ต้น/ไร่
ระยะเวลาหลังเก็บผลผลิต	7 วัน	15 วัน
การเก็บผลผลิต	1 ครั้ง/ปี	2-5 ครั้ง/ปี
สีผิว	ไม่สวย	สวย
รสชาติ	ไม่หวานทั้งผล	หวาน อร่อยทั้งผล
ขนาดผล	ไม่สม่ำเสมอ	สม่ำเสมอ
ผลตอบแทน	40,000 – 50,000 บาท/ไร่	100,000 – 150,000 บาท/ไร่
ราคา	4 – 7 บาท/กก. (เปลือก 10 – 20 บาท/ผล)	10 - 15 บาท/กก. (เปลือก 20 - 30 บาท/ผล)
ตลาด	ตลาดโรงงาน/พ่อค้าคนกลาง	ตลาดบน/ตลาดออนไลน์/โรงงาน

ที่มา : ว่าที่ ร.ต. สมสวย ปัญญาสิทธิ์ ผอ.สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่

การผลิตสับปะรด

แบบประณีต “นมสด”

ทำได้ง่าย ยั่งยืน ส่งต่ออาชีพการเกษตรสู่นาคตแบบเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงแบบพึ่งตน

นายเกษณะ สิทธิหาร

เจ้าของเทคนิคการผลิตสับปะรด “แบบประณีต”

สับปะรดวิถีอินทรีย์

ผิวสวย ตางาม ออกเต่ง เนื้อเต็ม หอมหวาน นุ่มลิ้น สับปะรดวิถีอินทรีย์

“ของดีเมืองลำปาง”

ว่าที่ ร.ต. สมสวย ปัญญาสิทธิ์

ผอ.สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 6 เชียงใหม่

ผลตอบแทนเพิ่มขึ้น ไร่ละ 50,000 – 100,000 บาท
ผลผลิตเพิ่มขึ้น 2.5 ต้นต่อไร่

เรียบเรียงโดย 1. น.ส.ปานศิริ นิบุญธรรม

2. คณะทำงานวิชาการ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 6 เชียงใหม่

เทคนิค

การผลิตสับปะรด “นวัตกรรมใหม่”

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 6

จังหวัดเชียงใหม่

ข้อมูลโดย

นายเกษณะ สิทธิหาร

ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร /

แปลงใหญ่ สับปะรด

ตำบลบุญนาคพัฒนา อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

เทคโนโลยีการผลิตสับปะรด “นวัตกรรมใหม่”

การปลูกสับปะรด แบบเดิมจะปลูกสับปะรดพร้อมกันทั้งแปลง ซึ่งในพื้นที่ 1 ไร่ จะปลูกสับปะรดได้เพียง 6,000 ต้น/ไร่ ให้ผลผลิตหลังปลูกประมาณ 12 -16 เดือน และจะให้ผลผลิตเพียง 1 ครั้งต่อปีเท่านั้น แตกต่างกับการปลูกสับปะรดแบบใหม่ที่สามารถให้ผลผลิตได้ตลอดทั้งปี อีกทั้งในพื้นที่ 1 ไร่ จะปลูกสับปะรดได้สูงถึง 10,000 ต้น และจะให้ผลผลิตเร็วกว่าปลูกแบบเดิม คือ 6 เดือนหลังปลูก นอกจากนี้ผลผลิตของสับปะรดที่ปลูกแบบใหม่ จะมีจุดเด่นที่รสชาติหวาน หอม อร่อยและไม่กัตุลัน

การเตรียมดินและแปลงปลูก

เจาะหลุมปลูกโดยการ
ใช้เครื่องเจาะรู

เกษตรกรจะเตรียมแปลงปลูกแบบระยะชิด โดย 1 แปลงมี 6 แถว ระยะปลูก 40 X 30 cm (เว้นช่องทางเดิน 1 เมตร) จากนั้นนำแผ่นไวนิลหรือพลาสติกเก่าปูทางเดิน และคลุมแปลงด้วยพลาสติกดำความหนา 70 ไมครอน เพื่อเก็บความชื้นในดินและป้องกันวัชพืช อีกทั้งสามารถบังคับออกดอกภายใน 6 เดือน

การปลูกแบบระยะชิด จะเลือกหน่อเล็กไว้ด้านข้าง หน่อใหญ่ไว้ตรงกลาง เรียกการปลูกลักษณะนี้ว่า “การปลูกแบบหลังเต่า” (1 แปลง ปลูกประมาณ 740 ต้น) การปลูกในลักษณะนี้จะง่ายต่อการเก็บผลผลิต

ลักษณะการเรียงต้นสับปะรดแบบ
“การปลูกแบบหลังเต่า”

การดูแลรักษาและการกำจัดวัชพืช

เครื่องตัดหญ้าล้อเซ็น เดียวเกี้ยวหญ้า

เครื่องจักรกลขนาดเล็กช่วยลดต้นทุน ในการจ้างแรงงานและ
การใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืช

วางระบบน้ำด้วยระบบน้ำมินิสปริงเกอร์และออกแบบถัง
ผสมปุ๋ย-ยา ที่สามารถปล่อยไปกับระบบน้ำมินิสปริงเกอร์

เนื้อสับปะรด

สารเร่ง พด.

กากน้ำตาล

สูตรน้ำหมักสับปะรด“นมสด”

นมสด

1. ใช้เนื้อสับปะรด กากน้ำตาล และนมสด ผสมสารเร่งพด 1
2. แยกหมักสับปะรด 1 ถัง กากน้ำตาล 1 ถัง และนมสด 1 ถัง

3. การใช้งานให้นำมาผสมรวมกัน อัตราส่วน 1:1:1 ผสมน้ำ อัตรา 1 : 200 ลิตร

การผลิตสับปะรดแบบคุณภาพ

เทคนิค “การทำหมักสับปะรด”

นำแผ่นไวนิล มาตัดให้ได้ขนาด 12 X 12 นิ้ว เจาะรูตรงกลางสวมใส่เป็นหมวกให้สับปะรด โดยให้จุกโฟลรับแสงแดด เพื่อสังเคราะห์แสงเพิ่มธาตุอาหารบำรุงผลให้มีความหวาน หอมนุ่มลิ้นตลอดทั้งลูกและทำให้ผิวสวยงามตาแต่งทุกตา ผลโตสม่ำเสมอ